

My personal story

R: (...) We used to have workshop classes together, boys and girls.

I: The same for all, no groups?

R: Or maybe it was divided into groups. That one group went to the workshop, to do something manually with a gripper or so (laugh) I do not remember precisely. And the second group went to the garden to work on it. I liked that.

I: Yes, it used to be something like that.

R: (...) And then, I think it was in 8th or 9th grade, girls started to have cooking lessons and boys continued with manual workshops. And girls had also child care lessons; boys did not have those. A teacher came with a doll and showed us how to change diapers.

I: So you learned how to bath a child?

R: Yes, there was a small bath tub, everything.

I: How old were you?

R: Fourteen. It was completely senseless. Even at that time we laughed about it. It was very artificial. Plus, what will you remember from childcare out of what you have learnt when being fourteen? Nothing. When I had my child I did not use any knowledge gained during those lessons at the age of fourteen.

I: Was there any theory as well?

R: Yes, there was something, some book or brochure. But I really do not remember it, really. It was weird. Even at that time it was weird to us. And there was another thing that we perceived as unfair. We had those cooking classes and we cooked something and then we were forced to bring it to boys so they could eat it.

I: Did they make something for you in return?

R: Not at all. That is why we considered it as, you know they did not do anything for us and we were supposed to give them something. It was not our idea; a teacher said that we needed to give meals to boys.

(...)

I: And besides the classes, do you have a feeling that they made it apparent at school that you were expected to get married and be mothers?

R: In a way, yes. But it is so vague, you get it from different channels, in bits and pieces, it is not a direct communication. But now, as you are asking, I remembered a situation from a school trip. We were in 5th grade or so. And our teacher did not have a better idea than to arrange a wedding, as a sort of a carnival. It seemed pretty crazy, without any sense at that time. She dressed us up as a wedding... I was the bride. I do not know why, I never was a princess sort of girl. Maybe in a kindergarten during the carnival, golden hair, you know. Though I have never had a golden hair. (laugh) But not later, at grammar school. So I was a bride. I wore a folk costume. I have no idea where she got it, maybe she prepared it in advance. So she dressed us up, gave me a groom. I looked at him what it was! I did not like him, I would have never chosen him. (laugh) So we were dancing and singing as if we were at the wedding. Pretty absurd!

Slovak

R: Dovtedy sme mali také že pracovné vyučovanie, také dielne a dovtedy sme to mali všetci, hej, aj chalani aj baby.

I: Akože úplne rovnaké, nedelilo sa to na skupinky?

R: Alebo možno sme boli rozdelení tak, že jedna skupina mala nejaký workshop, že sme išli do nejakej dielne a tam sme niečo robili, práca so zverákom a podobne. (smiech) Si to už nepamätám presne. A druhá skupina mala také, že pozemky. To sme mali pri škole takú záhradku a tam sme sa akože rýpali v zemi. To bolo fajn.

I: Hej, bývalo také.

R: A potom... zrazu, myslím, že to bolo v tej devine alebo možno už v osmičke. A zrazu baby mali varenie, chlapci mali tie dielne a baby ešte mali tú starostlivosť o dieťa, čo chalani nemali. Tam nabehla taká učiteľka s takou bábikou a ukazovala nám na tej bábike, že ako treba prebaľovať.

I: Aj ste sa to normálne učili ako kúpať dieťa a tak?

R: Áno vanička, všetko.

I: To ste mali koľko rokov?

R: 14. Však to bolo to nezmyselné. My sme si všetky robili prču z toho už vtedy. Lebo jednak to bolo úplne umelé, hej a okrem toho ako skutočne, že čo si v 14 zapamätáš z prebaľovania? No nič. Tak potom, keď som mala vlastné dieťa, určite som nečerpala nejaké poznatky z toho, čo som sa naučila na hodine starostlivosť o dieťa, keď som mala 14 rokov.

I: A bola k tomu aj nejaká taká, že teória?

R: Hej, bola. Bola dokonca k tomu nejaká učebnica alebo taká brožúrka prapodivná. Ale to už si teda ako fakt brutus nepamätám, to akože (smiech). Tak to bolo dosť také divné. Ale už aj vtedy nám to pripadalo divné, vieš? A... ešte teda, čo nám pripadalo divné a aj nespravodlivé, že mali sme to varenie, hej, no a tam sme vždy niečo ukuchtili a potom sme to mali akože odniesť chlapcom, aby akože chlapci sa najedli.

I: A oni vám niečo vyrobili za to, na oplátku?

R: No práveže nám na oplátku nevyrobili nič. Tak nám to prišlo také, akože, hej, oni akože nič a my im máme niečo dávať! Samé od seba by nám to nenapadlo, ale to taká súdružka nás to učila, ktorá akože toto treba chlapcom doniesť.

I: A chlapci sa tešili?

R: Jasné. Vajíčkovej pomazánke. (smiech)

I: Takže to bolo také studené varenie, hej?

R: Také, len. Ježiš, vieš, čo ja už fakt neviem. Myslím, že guláš sme nevarili. Ale nejaké také základné veci, palacinky sme tuším robili. Vajíčkovú pomazánku si pamätám na 100% (smiech).

I: To si robila prvýkrát vtedy alebo prečo ti to tak utkvelo?

R: Neviem, neviem. (smiech) To mi tak utkvelo.

I: A bolo to povinné? Aj tá starostlivosť o dieťa?

R: Áno, áno.

I: A bola tá starostlivosť o dieťa aj spojená s nejakou takou, s niečím, čo by z diaľky pripomínala nejakú sexuálnu výchovu alebo tak?

R: Mali sme aj to, ale to bolo v rámci biológie. Aj nejaký taký filmík nám tam premietali.

I: A to bolo spoločne, aj s chalanmi?

R: No práve si teraz snažím spomenúť, či to bolo spoločné s chalanmi alebo nespooločné. Ale mám taký pocit, že ono sa to začalo, tuším na druhom stupni, každý rok sme mali niečo také a bolo to tak akože prispôsobené veku, hej. A tuším, že keď sme ešte boli tí piatáci, šiestaci, tak to bolo spoločné a potom myslím, že sme boli oddelení.

I: Je to možné.

R: Ruku do ohňa by som za to nedala. Ale mám taký pocit, že potom, lebo že pubertálni chalani, že vyrušujú a robia si srandu a že je to také všelijaké, tá hodina. Tak to je najjednoduchšie, keď to tá učiteľka nevie zvládnuť. (smiech) Tak myslím, že potom sme boli rozdelení, ale ja už si nepamätám.

I: Ale na tej starostlivosti o dieťa, tam tí chalani neboli nikdy?

R: Zapomeň! (smiech)

I: Vlastne nevieš, keďže ste boli rozdelení aj na tej sexuálnej výchove, tak nevieš, že či im tam niečo hovorili o tom, že raz budú otcami a čo to bude znamenať?

R: Pochybujem. Vieš čo, silno pochybujem, lebo... socialistické osnovy, ja si myslím, že takéto vyspelé neboli. Aj celá tá sexuálna výchova mi prišla taká, to bolo také mechanické, vieš, také... Aj tým, že to bolo v rámci tej biológie... taký prírodopis!

I: Že to bolo hlavne o tej telesnosti, že ako to mechanicky funguje...

R: Áno, presne, vajíčko a tak, ako sa delí a tak.

I: A potom ste mali tie bábiky, aby ste sa pripravili na to.

R: Potom sme mali tie bábiky aj s tou vaničkou a to bolo!

I: A mali ste z toho srandu všetky baby?

R: Strašnú. Ešte to aj učila taká krava nebeská, vieš, takže to ešte tak priduplovalo, aj tá osobnosť tej učiteľky. Strašné! (smiech)

I: A mala si pocit, že teda aj okrem tohto vám bolo nejako, neviem, nepriamo dávané najavo v tej v škole, že to, čo máte robiť, je vydať sa a byť matkami?

R: Vieš čo, svojim spôsobom asi hej, ale to je také, vieš, to je také iba rozplynuté, že dostávaš to z rôznych kanálov, z rôznych útržkov, že nie je to taká tá priamočiara komunikovaná nejaká ucelená informácia. Ale teraz, keď sa na to pýtaš, tak sa mi vynára taká situácia, keď sme boli v škole v prírode a to sme boli... piataci asi. Tak nejako. A náš, tú našu geniálnu triednu nenapadlo nič lepšie, len akože, že urobíme si svadbu, takú akože karneval kvázi, no. A poviem to tak per huba, už vtedy nám to pripadalo prijebané, vieš. Nezmyslené, vieš? Tak nás tam vyštafírovala, normálny svadobný sprievod a... Ja som bola nevesta. Z nejakého divného dôvodu, lebo ako naozaj som nebola princezničkový typ ani nič, hej. A keď v škôlke som chcela ešte byť princeznička, lebo tam keď sme mali karneval, tak, vieš zlatovláska a tak. A ja som nikdy tá zlatovláska nebola! (smiech) Ale už potom na tej základke som to tak nejako neriešila. A bola som tá nevesta a do nejakých takých ľudových krojov nás, to ani neviem, odkiaľ to zohnala alebo to doniesla, možno že to už mala dlhodobejšie taký plán. Nás vyštafírovala, prifarila mi tam nejakého chlapca, že to je akože ten môj ženích. Som na neho kukala, že to čo je! Dokonca mi nebol ani sympatický, by som sa s ním nebola chcela frajeriť. (smiech) A vyrobila svadobný sprievod, tak sme tam nejako krúžili a spievali sme tam ľudové pesničky... No úplne akože absurdistan na n-tú, hej.

I: Ale zase to brala možno tak, že to je príprava na život, že to sa robí bežne...

R: Asi, no. Alebo že z toho budeme mať nejaký obrovský plezír alebo čo. No tak zážitok to teda rozhodne bol, ale hovorím, že už vtedy nám to prišlo také mierne absurdné keď sme to rozoberali, že prečo, lebo my sme radšej by sme chceli hrať niekde volejbal alebo niečo. Alebo ísť niekde na výlet. My sme boli v [meno miesta], tam je nádherne. Vieš. A ona bach, svadba! (smiech) Takže toto je dosť taký priamočiary signál... Ale, ja neviem, určite sme to dostávali, ale potom mi ž tak akože neutkvelo, že by niekto permanentne hučal alebo nás... Určite sme dostávali také, že takto sa dievčatá nesprávajú, vieš? Od niekoho, keď sme, ja neviem, keď sme robili bordel.

I: Akože keď ste vyrušovali?

R: Vyrušovali alebo ja neviem, behali po chodbe, jašili sme sa alebo niečo.

I: A chlapci to nemali také, že takéto sa nerobí?

R: Ja neviem, asi nie. Ako nepamätám si, že by som to niekde bola videla a teraz by mi to prišlo, že niečo riešia. Ako pamätám si, že sme to my tak ako občas dostali. Ale tak to je také bežné, to aj na tej strednej sme to od niekoho občas, vieš. Na tej základke... tam tie učiteľky, je to aj iný prístup také, že je treba to ešte vychovávať a formovať, tvarovať a neviem, čo.

I: Máš pocit, že je to iné, že tvoj syn už vyrástol už v niečom inom?

R: Vieš čo, to si netrúfam to povedať, to hodnotiť. Netrúfam si, to by som kecala. On hlavne časť základky bol v Amerike, vieš? A tam predsa len je to trošku iné, aj keď až také veľké ilúzie by som si nerobila, ale... Je to, vieš tie roky aj toho feminizmu takého populárnejšieho alebo ako by som to nazvala, že je to v tej všeobecnej kultúre každodennej tak nejako viacej zakorené už... Že taká nejaká brutálna stereotypizácia nie je v poriadku. Tí ľudia to tak majú nejako viacej v sebe už zakódované, sa na to dívajú inak. A na gympli? Neviem, on bol časť gympla v evanjelickom lýceu a tam bol taký žalárnický režim, strašný idiot bol za riaditeľa. A... Potom prestúpil tu dole na [meno školy] a tam mali zas takú fajn triednu, tá na mňa pôsobila veľmi dobrým dojmom. Ale to by som sa musela s jeho babami, spolužiačkami rozprávať. Môžem sa ich opýtať, som s nimi v dobrom kontakte (smiech), že ako to ony vidia, ako to vnímajú. Ale celkovo si myslím, že aj tieto baby, že ony to tak inak vnímajú aj keď sa s nimi rozprávam. Tuná konkrétne, susedka jedna, že keď sa tak stretne, hmm, viem, že je veľmi dobre zorientovaná aj v takých tých aspektáckych veciach (feministické vydavateľstvo). Mám ju aj na facebooku medzi priateľmi a viem, ako reaguje. Občas mi tak líkne také veci, čo dávam infošky, vieš. Takže ono je to iné, lebo tie baby majú väčší prístup k informáciám. Ako sa správajú tie učiteľky, učelia, ťažko povedať, ale... Konkrétny príklad u [meno syna] je, čo je teda obrovské nebe a dudy oproti tomu, čo sme zažili my, je... učí tam na tomto [meno školy], učí tam jeden človek, ktorý je otvorený anarchista, hej.... Má punkovú kapelu. (smiech) Vieš, takže, toho tie decká milovali, hej. A viem, že on teda mal tam aj také diskusie, hodne sa bavili aj o stereotypoch, o rasizme, vieš, o takýchto veciach.

Metadata

OTHER TOPIC CATEGORIES: EDUCATION, IDENTITY, LEISURE

KEY ACTORS: teacher, peers, school

TAGS: caring/carer/care giver, fatherhood, marriage/co-habitation, motherhood, roles/role pattern, mixed or single sex education, school, femininity, peer group, activity

Female, 47 Slovakia

Gender did matter